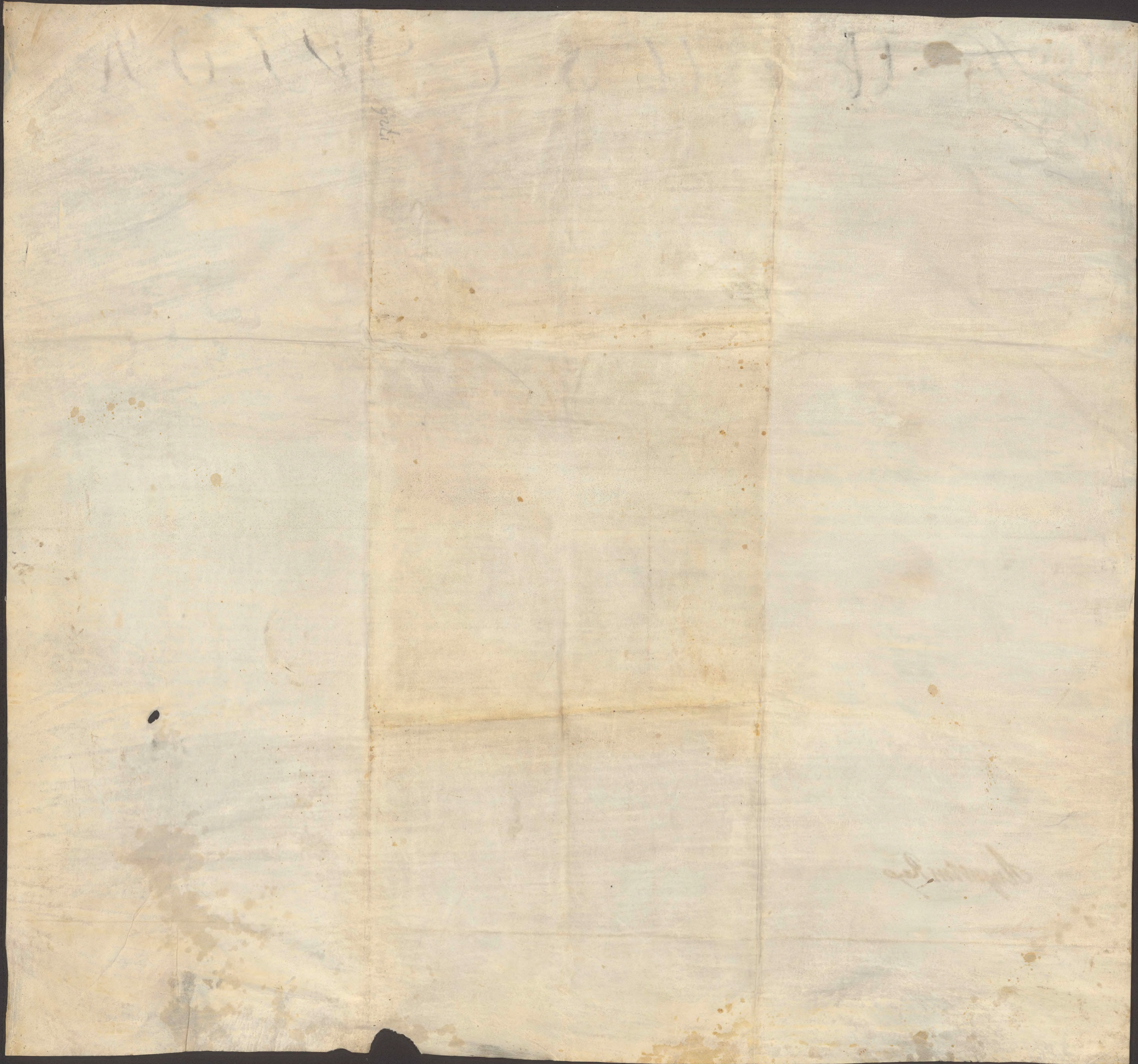
AUGUST WTORY

Z Bozey Łaski Krol Polski Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Inflantski, Podlaski, Wołynski, Smolenski, Kijowski, Czerniechowski, A Dziedziczny Xiąże
Saski y Elektor.

Oznaymuiemy ninieyszym Listem Naszym Konfirmacyinym komuby o tym wiedziec należało wszem wobec y każdemu z osobna teraznieyszego y napotym będącego wieku Ludziom. Iż pokładali przed Nami przez Panow Rad y Urzę-
dnikow Naszych przy Boku Naszym rezyduiących Artykuły albo Ordynacyą, Uczciwi Arend Poźniaq Jakub Arend Starsi Cechu Swiego Stelmaskiego w Mieście Naszym Wilnie będącego, od Szlachetnego Magistratu Naszego
Wilenskiego uczynioną y postanowioną z podpisem Ręki Pisarskiey przy Pieczęci Urzędowey zawieszoney, żadney wątpliwości niepodległą promiscue po Łacinie y po Polsku pisaną in Tenore sequenti. Proconsules et Consules Civitatis S.R.M.
Vilnensis in Magno Ducatu Lituaniae Metropolis. Significamus praesentibus Literis Nostris Universis et Singulis. Quia nos ad Supplicationem Famatorum Bartholomaei Wiesielewicz, Stephani Podgurski, Andreae Stankiewicz, Martini Sasinski, Casimiri Zawin-
ski Opificij Carpentariorum Vilnens. Seniorum, et Juniorum Magistrorum nomine suo, et Successorum Suorum, ad hoc idem Contubernium suum, futuris temporibus et annis ingredientium factam Ordinationem, quae ad munia et Ornamentum Altaris sui hic Vilnae
in Templo SS.mae Trinitatis Ritus Romani communibus Sumptibus tam ipsorum Carpentariorum, quam [illegible] et Figulorum Magistrorum Erecti Sequentem fecimus, adinvenimus, ad observandumque et manutenendum Contubernio eorum, uti ex tribus Opificijs coadunato perpe-
tuis temporibus contulimus. Cuius collatae a nobis Ordinationis supradicto Contubernio, haec est quae sequitur series. Ordynacya około Ołtarza Cechu Stelmaskiego, Siodlarskiego y Garncarskiego w Kościele Swiętey Troycy Nabożenstwa Rzymskiego, przez Nas Burmistrzow y Radźcę Miasta
JKM. Wilna Zawiee Rzymskiey uczynioną w ten sposob. Ponieważ do tego Ołtarza trzy Cechy zaś wcześnie złączyli y zjednoczyli, przeto około obrzędow Msze S. Pogrzebow, y inszych spraw niżey opisanych, y uczynkow dobrych wykonania, bez rozerwania tych
trzech Cechow żadnego w potomne czasy maią postępować y sprawować się Cechu Stelmaskiego Magistrowie y ich Towarzysze. Naprzod Iż dnia wtorego Lutego w Dzien Gromnic Panny Nayswiętszey Roku każdego Msza Swięta przy tym Ołtarzu, na ktorym Stelmachom
mieysce dano, ma bydz spiewana. Na Zwiastowanie zaś, Nawiedzenie, na Poczęcie Panny Przeczystey Bogarodzice: Przytym we wtorki, Wielkonocny Dzien, Swiąteczny Niedzielny, Swiętey Troyce, y na Swięty Jan Dnia trzeciego Narodzenia Panskiego, a na koniec
każdych Suchych dni Msze Czytane na godzinę Osmą u tegoż Ołtarza odprawować się maią. Na ktorych Słuchanie czasu każdego tak Mistrze Starsi y młodzi Cechu Stelmaskiego, Siodlarskiego, y Garncarskiego, iako y ich Towarzystwo iakiegokolwiek Religiey oprocz Sch-
dzai się bywać, y na Offiarę isc, posługi koło Ołtarza czynic będą powinni. A gdzieby ktory z Mistrzow ktoregokolwiek Cechu na ktore Swięto wyżey opisane, y na Offiarę nieprzybył, po szesciu groszy winy, a Towarzysz po groszy trzy, do Skrzynki Ołtarzowey zapłacic powinien. Kto-
porny raz ktoryby na wzgardę raz drugi y trzeci do tych Mszy przybyc, y posługi czynic niechciał, nietylko tey że winie podlegac, ale y od Starszenstwa Cechowych Spraw wyłączony byc ma. Skrzynka Ołtarzowa iest potrzebna, tak aby się w niey Przywileje, Dowo-
ne, prowenta, pieniądze offiarne, y winy chowały, także z inszemi apparatami Ołtarzowemi, Srebrem, Złotem, Ornatami, antepedyami, z świecami, woskami, y tym podobnemi rzeczami. w Kościele tymże warownie w szafie iakiey porządney ma byc chowana. Do kto-
rey zawiadowania y rządu czynienia około Ołtarza, wybierania win, y inszych przychodow y rozchodow sprawowania po iednemu Starszemu rocznemu Ołtarzowemu z każdego Cechu na Dzien Offiarowania Panny Nayswiętszey maią bydz obrani, y u tych klucze
trzy tak od szafy, iako y od Skrzynki przez Rok zostawac maią. Ktory to na wyściu Roku z przychodow sprawowania po iednemu przy obieraniu drugich na Dzien Swiętego Mikołaja Starszych onymże, y Starszym Cechowym na dniu z Cechu [illegible]
nom, w Domu Starszego Mistrza Stelmaskiego Rachunek czynic z przychodow y rozchodow, wszystek Skarb Ołtarzowy porządnie według Regestru oddac [illegible]
44 Starsi Cechu tego, ktoryby tak umarł, do drugich dwoch Starszych Cechowych rocznych dac znac, tak aby obwieszczeni będąc na pogrzeb Ciała, wszyscy się zebrali, y przystoynie do Kościoła zaprowadzili na pogrzebie. A gdzieby ktory z Mistrzow na pogrzeb nie przy-
był, tedy aby Mistrz groszy szesc, Towarzysz zaś groszy trzy winy do Skrzynki Ołtarzowey Starszym zapłacili. Ktore to winy zawsze się maią obracac na ozdobę y potrzeby do Skrzynki Ołtarzowey. Swiece Pogrzebowe z osobna u każdego z Cechow w nie-
w Kościele chowac maią. Gdy iednak Mistrz z tych Cechow albo Małżonka zemrze ktorego Osm Swiec, a gdy Dziecię albo Towarzysz, po sztery, gdy zaś Czeladnik po dwie Swiecy z Cechu każdego do pogrzebu niech dadzą nie biorąc. Maią byc zgodnie y iedno-
sci braterskiey odprawowane y od każdego Cechu za pierwszym oznaymieniem wydane y udzielone. Aże nietylko offiara Panu Bogu iest przyiemna, ale że y Kapłan iako Pośrednik Offiaruiący przy Ołtarzu iest potrzebny, tego my iako Loci Ordinarium Pro-
boszcza Swiętey Troycy mianuiemy, ktory lubo też od niego uczyni na każde Suchedni y Swięta wyżey opisane o godzinie Siodmy na Osmą inclusive Mszę Swiętą będzie odprawowac, w żadne się rzeczy, Skrzynki apparatow, Srebra, Złota, Ornatow, Antepedyi,
wina, wosku, y przychodow albo rozchodow wszelakich nie niewdawaiąc, y Obiadow nie wymagaiąc żadnych, samym się kontentuiąc Jurgieltem, na każdy kwartał po złot półtory od wszystkich Cechow trzech y offiara ktora na pogrzebie ciał Braciey
będzie dana, albo y tym ieżeliby ktory z Nabożenstwa osobliwego na Ołtarz przy Mszey Swiętey aby Panu Bogu go offiarował co pieniędzmi oddzielił. Nic jednak ktoby z Braciey ku ozdobie sprawił y dał ku stanowi ale Ołtarzowi iako Swiece Offia-
rne y drugie pogrzebowe pozostałe do Skrzynki należec będą, dla czego y offiary ktore Bracia na Swiętach wyż wyrażonych y Suchych Dniach zdawac będą, także do Skrzynki Ołtarzowey Starsi roczni, a nie Xiądz Proboszcz od mieysca gdzieśmy im w Koś-
ciele Swiętey Troycy na pogrzebienie ciał Braci zmarłych pozwolili, nie ma nic nigdy y zapłaty na nich wyciągac, ani wymagac contentuiąc się offiarą pogrzebową y dzwonieniem. Dla czego wolno to będzie im na pogrzeby ciał sklep gdy się spodoba przed
swoim Ołtarzem zmurowac, y tam pogrzeby Braciey swey tych trzech Cechow, a nie w inszych obcych odprawowac. Ktory to Sklep w zawiadowaniu y dozorze Starszych rocznych Ołtarzowych ma zostawac zawsze, tak aby bez ich wiadomości żaden się tam Ciała
grzesc nie ważył. A żeby Xiądz Proboszcz tym ochotniey Ołtarzowi usługował, za consensem tych trzech Cechow, grabieże wszytkie ktorekolwiek według Przywileiow do robot albo [illegible] ścigać się będą, te teraz z każdego maią się obracac na potrzeby Xiędzu
Proboszczowi, y na rząd Szpitalowi na ubogie, tak aby się tym więcey chwała Boża mnożyła y szerzyła. Gdzieby na potrzebę Ołtarzowi Roku ktorego expens z Skrzynki Ołtarzowey nie stało, aby to by to przez Starsze Rocznym Cechowym oznaymiono, maią się
nie zarowno składem z każdego Cechu, a nie według wielkości y małości Braciey ku potrzebom wszelakim Ołtarzowym przykładac, y do Starszych Ołtarzowych te składanki oddawac z ktorych też oni liczbę na wyściu Roku y przy zdaniu Rachunku czynic
będą powinni. Też to postanawiamy, aby na dzien Swiętego Mikołaja do Starszego rocznego gdzie Skrzynka Bracka z Prawami zostaie, y tam za obesłaniem przez młodszego schadzali się, y około swych porządkow tak kościelnych iako y Rzemiesła swe-
go Statecznie obmyślali y sporządzali. A ktory by Brat na tę schadzkę nieprzybył, powinien też winę odłożyc iako y Kościelną. Powinni też podczas Rocznej Schadzki dwoch Starszych zgodliwie obebrac ktoryby słusznie sprawami rządzic mogli, y onym
osobliwie młodszego na posłuszenstwo tak kościelne iako y Cechowe przydac maią, a ktoby się zbraniał na posłuszenstwo, tedy winy parę świec postawnikow na Ołtarz popadnie. Ci Starsi przeszłoroczni maią rachunki swoie z przychodow y rozchodow
przed wszytką Braciją uczynic bez żadney trudności przy PP. Radnych. Starsi powinni tego postrzegac gdy Towarzysz chce Magistrem zostac, wprzod powinien Mieyskie na Ratuszu przyiąc, pod winą na Starszych od Magistratu uchwaloną. A ktoryby Towarzysz
smiał y ważył się bez Cechu rzemiosło robic y magistrowac by pod iakąkolwiek Jurysdykcyą zostawał, Duchowną, albo Szlachecką, tedy takowy powinien bydz zgrabiony, ktora grabież na Ołtarz ich własny ma się obracac. Skrzynka Bracka Cechowa z Prawa-
mi, aby pod żadną Jurysdykcą nie zostawała, prócz pod Miastem iako y u inszych Cechow warowano y postanowiono iest. Chłopcy do Rzemiosła maią bydz za wiadomością wszystkich Braci pod czas Schadzki na lato postanowione zapisani, także w Cechu y wy-
zwoleni pod winą cwierci kamienia wosku a nie pokątnie. Chłopiec ktoremu Bratu raz zapisany iest, u tego ma się wysłużyc. A ktory by Brat smiał mimo zapis Chłopca odmawiac y przyimowac na swoy Warsztat tedy takowy pułkamienia wosku
winy ma popadac. A gdy się przyda iaki hałas na Schadzce, y zniewaga uczciwości Starszego albo ktorego Brata tedy takowa Sprawa nie ma się w Cechu sądzic jeno na Ratuszu przed Radą wilenską. W podiętey robocie nie ma Brat Bratu
przeszkadzac pod winą cwierci kamienia wosku, ktora wina ma bydz obrocona na Ochędostwo Ołtarzowe wyżey pomienionym Kościele Swiętey Troyce Rzymskiey wystawionym. Quam quidem modo in praemisso conscriptam Ordinatio-
nem grato animo Seniores nec non Juniores Magistri Opificij Carpentariorum Superius de Nominibus et Cognominibus Specificati Suscipientes promiserunt pro se et Successoribus suis Spondentes eam in Omnibus punctis et Clau-
sulis inviolabiliter Observare et manu tenere. In Cuius rei fidem circa Sigillum Officij nostri manu Notarij Subscriptum est. In Praetorio Vilnensi Feria Secunda ante Festum Sancti Nicolaj Episcopi et Confessoris die tertia Men-
sis Decembris Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Septuagesimo Quarto. Simon Piotrowicz Nobilis Magistratus Vilnensis Notarius Subscripsit manu. Supplicowano Nam zatym przez PP. Rad y Urzędnikow przy Boku Naszym rezy-
duiących abysmy tę Ordynacyą ze wszystką w niey opisaną rzeczą, Łaską y powagą Naszą stwierdzili, Umocnili, y ratyfikowali. Do ktorey prozby My Krol Łaskawie skłoniwszy się przerzeczoną ordynacyą Szlachetnego Magistratu Wilen-
skiego Cechowi Stelmaskiemu we wszystkich punktach Clauzulach y paragrafach w niey opisanych nienaruszenie stwierdzamy, umacniamy y Ratyfikuiemy. Chcąc zaś augere chwałę Bożą w Kościele sub titulo Swiętey Troycy Ritus Romano Lati-
ni y do wiary Swiętey Rzymskiey Catholickiey Dyssydentow zachęcic, to waruiemy: Aźeby Sekty Luterskiey żaden Starszym w Cechu Stelmaskim niebył in futurum obrany oprocz Religiey Rzymskiey Katholickiey, tym tylko ktorzy teraz Starszymi są
Strony Sekty Dyssydentskiey continuare per revolutionem, na Starszenstwie zasiadac, y w Cechu zasiadac dożywocie pozwalamy. Do ktorych zesciu iuż więcey Sekty Dyssydentskiey za Starszych obrani bydz nie powinni. y Obierac Braci Cechu Stelma-
skiego niemaią, chyba że uczyni swoiey Sekty abjuracyą. A że wyż pomieniony Cech Stelmaski maiąc swoy Ołtarz Niepokalanego Poczęcia Nayswiętszey Panny Maryi w Kościele Swiętey Troycy Rzymskim Katholickim dla szczupłości y ma-
łey Liczby Braci Cechowey na ozdobę tego Ołtarza, nikogo nie maią sufficiencyi y Intraty, Przeto My ex Zelo Nostro y z osobliwszey Łaski Naszey Krolewskiey przydaiemy. Aźeby wszyscy Partacze, z rożnych Miasteczek y wsi Panskich Se-
natorskich, Duchownych, y Szlacheckych Rzemiesła Stelmaskiego in praeiudicium y wszkodę Cechu Stelmaskiego w Wilnie Miasta Naszego przyieżdzaiący, y na przedaż koła Dzwoniaste przywożący od pary Jedney koł Dzwoniastych do Oł-
tarza Stelmaskiego w Kościele Swiętey Troycy Rzymskim Katholickim będącego po groszy pięc, od Kolaski Francuskiey po groszy Dwadzieścia, od Sani Francuskich po groszy Dziesięc, od Krytego woza złoty ieden, od wozu Kary groszy Dziesięc,
płacili y oddawali, pod zgrabieniem tych rzeczy y robot przy Karnicy. W tym wszystkim wielebny Xiądz Biskup, y Woiewoda Nasz Wilenski, z Woytem y Burmistrzami maią im assystencyą dopomoc, y onych od impetycyi y niechęci-
cych według Przywileju tego Naszego na większą chwałę Boską, y Ołtarza Niepokalanego Poczęcia Matki Nayswiętszey nieoddawaiących do posłuszenstwa przymusic. A z tego Prowentu Starsi Cechu Stelmaskiego y Cech przed Wieleb-
nym Proboszczem tegoż Kościoła Swiętey Troycy, Rachunek co Rok na pierwszey Schadzce, po Swięcie Swiętego Mikołaja Biskupa czynic powinni będą. Do ktorey to Suppliki My Krol Łaskawie skłoniwszy się wszystkie Artykuły
Stelmaskie tegoż Bractwa albo Cechu pomienionego w Mieście Naszym Wilenskim będącego, chętnie z woli Naszey Krolewskiey potwierdziliśmy. Chcąc aby to wszystko co iest w tym Przywileiu Naszym cum additamento ex pio zelo przydanym
wyrażono y napisano, od wszystkich wiecznymi Czasy zachowano, y nienaruszenie obserwowano było. Dla lepszey zaś wiary ten List Przywiley Nasz Confirmacyiny, Ręką Naszą podpisalismy, y Pieczęc W.X.Lit. przycisnąc rozkazali. Datum w W[illegible]
dnie Miesiąca Novembra Roku M.D.CCXXVI Panowania Naszego XXX Roku.

Augustus Rex

Confirmacyia Artykułow Sztelmachow Wilenskich

1726